

N:o 220.

Af herr **O. Walter**, *angående skrifvelse till Kongl. Maj:t, med begäran om viss ändring i 10 § af gällande landshöfdingeinstruktion.*

Uti nu gällande landshöfdingeinstruktion af den 10 november 1855 stadgas i § 10 bland annat, som följer: — — — — —

»Ågande Kongl. Maj:ts befallningshafvande att, för handhafvande häraf, uti sådana fall, der ansvar icke är i lag bestämdt, stadga erforderliga viten.» — — — — —

Sådant stadgande af vite kan ifrågakomma t. ex. vid icke fullgjord rekrytering och remontering, om rotehållare har den oturen, att upprepade gånger få uppvisad rekryt och remont kasserad, och kan han vid sådant fall ådömas ända till 400 kronors böter.

Såsom lätt inses, är härmed uti Konungens befallningshafvandes hand lagd en magt, att på rent administrativ väg pliktfälla rotehållare, för hvilken endast magtutöfvarens egen rättskänsla kan sätta några gränser, och som alltid, der den rent godtyckligt och utan ledning af sådan rättskänsla utöfvas, kan leda till onödigt svåra följder.

Sjelfva frågan om länsstyrelsernas administrativa domsrätt i och för sig har varit föremål för mycket olika meningar.

Det torde dock föra allt för vida att härpå inlåta sig, och må alltså vara nog med att fastslå, att denna domsrätt, äfven om den i berörda fall må aldrig så mycket anses vara af behofvet påkallad, likväl borde inskränkas inom rimligare och mindre sväfvande gränser, så att det ej helt och hållet må bero på den dömandes godtycke att ådöma viten till huru stort belopp som helst, så att de slutligen kunna för den eller de pliktfälda blifva onödigt känbara.

Orätt vore att påstå, det denna magt i allmänhet godtyckligt utöfvas, men liksom hvarje envälde förleder den vida lättare till miss-

bruk, än om den vore i lag och författning begränsad, och blifver så mycket mera förhatlig, som många människors väl eller ve sålunda kan göras beroende af en enda mans godtyckliga vilja eller tillfälliga sinnesstämning.

Billigheten synes fordra, att då den eller de, som rekryterings- och remonteringsskyldigheten åligger, uppställa sådan rekryt eller remont, som uppfyller de allmänna villkoren för antaglighet, sådana de återfinnas i kongl. kungörelsen angående generalmönstring af den 1 april 1887 jemförd med tjenstgöringsreglementet den 12 april 1889, så böra de ock vara från all vitespåföljd fritagna.

Nu händer understundom, att uppvisad rekryt eller remont kasseras, oaktadt de uppfylla alla de villkor, ofvannämnda förordningar stadga. Att så sker, det må nu kunna vara i sin ordning och icke böra klandras, i fall det beror på de militära myndigheternas insigt om att de det oaktadt af vissa skäl äro till krigstjänst odugliga. Men hvad som strängt bör fasthållas, det är, att i ett sådant fall de rekryterings- och remonteringsskyldige må anses hafva uppfyllt allan rättfärdighet och oklanderligt fullgjort sitt åliggande att ställa rekryt och remont. Icke förty kan det hända, och händer understundom äfven, att de icke en, utan flera gånger vid slika tillfällen pliktfällas, ehuru de infinna sig vid utsatta mötena och uppvisa rekryt eller remont. Att vid sådant förhållande blifva bötfälda, kan ej vara rätt och billigt.

På grund af det nu anförda tillåter jag mig alltså föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t måtte utfärda sådana föreskrifter, hvarigenom till § 10 i nu gällande landshöfdinginstruktion och andra stadganden, som hithöra, och möjligen behöfva ändras, föga tillägg af innehåll, att rekryterings- och remonteringsskyldige, som med vederbörliga betyg af legitimerad läkare och veterinär kunna styrka, att af dem uppvisade rekryt och remont uppfylla de allmänna villkoren för antaglighet, icke må för bristande rekrytering och remontering pliktfällas.

Om remiss till tillfälligt utskott anhålles.

Stockholm i februari 1896.

O. Walter.